

Γιάννης Στρούμπας

Διαποτισμένος από τα γεγονότα μιας από τις συγκλονιστικότερες ιστορικές περιόδους του νεοελληνικού κράτους, η οποία προσδιορίζεται από τη συμμετοχή της χώρας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, την τριπλή της κατοχή από τους Γερμανούς, τους Ιταλούς και τους Βούλγαρους, καθώς και τον ακόλουθο εμφύλιο πόλεμο, ο Μάρκος Μέσκος βίωσε τα συσσωρευμένα τραύματα ενός ολόκληρου λαού. Τα καυστικά τούτα βιώματα πυροδοτούν ένα μεγάλο μέρος της ποίησής του, βάφουν με μαύρο χρώμα τόσο τον τίτλο «Μαυροβούνι» της δεύτερης του κατά σειρά συλλογής, όσο και τον τίτλο «Μαύρο δάσος» της συγκεντρωτικής έκδοσης των συλλογών του, ενώ διατρέχουν τα πλέον συν-κινητικά ποιήματά του. Μεταξύ αυτών τα τρία πιο αγαπημένα «μεσικιά» ποιήματα τού υποφαινόμενου: η «Ιτιά» – από την ποιητική συλλογή «Μαυροβούνι» (1963), το σπάραγμα XIX ([Στοίχειωσε η λίμνη από τότε]) – από τη συλλογή «Ψιλόβροχο» (2000) και τα «Κάλαντα» – από τη συλλογή «Πριν από τον θάνατο» (1958). (Η σειρά παράθεσης των ποιημάτων συνδέεται με το σχέδιο ανάπτυξης της παρούσας προσέγγισης.)

Το ποιητικό επίτευγμα του Μέσκου έγκειται στο γεγονός πως το κατοχικό και το εμφυλιοπολεμικό δράμα, που τον απασχολεί θεματικά, δεν περιορίζεται μόνο στους ανθρώπους που βάλλονται, υποφέρουν και συντρίβονται, μα επεκτείνεται σε όλον τον περιβάλλοντα χώρο, στοιχειώνοντάς τον. Φυσικό περιβάλλον, χλωρίδα και πανίδα συμπάσχουν με τους ανθρώπους και συμερίζονται το δράμα τους, καθιστάμενα κομμάτι του, και μάλιστα κομμάτι ακόμη τραγικότερο από τους ίδιους τους ανθρώπους, εφόσον τα στοιχεία αυτά, ενώ δεν ευθύνονται για την τραγωδία, υποχρεώνονται να τη βιώσουν. Ένας οργανισμός της χλωρίδας που εντάσσεται στο συγκεκριμένο πλαίσιο είναι ένα δέντρο, η ιτιά, στο ομότιτλο ποίημα.

ΙΤΙΑ

του Χ(ρήστου) Ν(έπκα)

*Τα παιδιά κατέβαιναν με το ποτάμι. Κυλούσαν, κυλούσαν
δεν έκλαιγαν δεν τραγουδούσαν – ήταν παγωνιά
χιόνι λησμονιάς ετρύπαιε τα κόκαλα, Μάης δεν ήταν
λουλούδια μήτε και μόνο η μάνα με τα πράσινα μαλλιά*